PATVIRTINTA
Vilniaus r. Nemėžio šv. R. Kalinausko
gimnazijos direktoriaus
2026 m. rugsėjo d.

VILNIAUS R. NEMĖŽIO ŠV. RAPOLO KALINAUSKO GIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nemėžio šv. Rapolo Kalinausko gimnazijos poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“.

2. Šiuo tvarkos aprašu siekiama padėti Vilniaus r. Nemėžio šv. Rapolo Kalinausko gimnazijos (toliau – gimnazija) darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Tvarkos aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo gimnazijoje sąlygas.

4. Vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų arba kitų teisės aktų, saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais: rūkalai, garinimo įrenginiai, alkoholiniai gėrimai, narkotinės, psichotropinės, toksinės medžiagos, šaltieji ir šaunamieji ginklai, pirotechnikos gaminiai, žiebtuvėliai, degtukai, lazeriniai prožektoriai, rėžtukai, dujų balionėliai, aerozoliniai purškikliai, taip pat kiti gimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), nesusiję su ugdymo procesu, nurodyti gimnazijos Mokinių elgesio taisyklėse.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymo(si) procesą, kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą pažeidžiantis mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą

ugdymosi aplinką. Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti netinkamą mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

5. Kitos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

6. Gimnazijos darbuotojas, esant apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

6.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą klasėje ir už jos ribų;

6.2. iškviesti gimnazijos vadovą, budintį direktoriaus pavaduotoją ugdymui ar socialinį pedagogą;

6.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

6.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

7. Taikant apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

8. Tvarkoje numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai gimnazijos darbuotojas yra išnaudojęs visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, mokiniui buvo skirti bent 3 žodiniai įspėjimai per vieną pamoką, parašyta pastaba, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų, panaudotos kitos poveikio priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

9. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas gimnazijos vadovas ar atsakingas direktoriaus pavaduotojas ugdymui ir socialinis pedagogas, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

10. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir gimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti raštu informaciniame pranešime (1 priedas). Mokinio tėvai supažindinami su pranešimu raštu per TAMO dienyną arba telefonu ir pasirašo ant dokumento atėję į gimnaziją arba, jei turi galimybę, atsiunčia pasirašytą pranešimą elektroniniu būdu socialiniam pedagogui (per TAMO dienyną arba į gimnazijos elektroninį paštą).

11. Gimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi informuoti gimnazijos vadovą arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui ir socialinį pedagogą ir vadovautis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2007 m. spalio 17 d.) ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMAS

12. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymo(si) procesą pamokos metu ir į mokytojo pastabas mokinys nereaguoja.

13. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas gimnazijos darbuotojo arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba. Užduotis mokinys atlieka: socialinio pedagogo kabinete (atsakingi – socialinis pedagogas ir psichologas), specialiojo pedagogo ir logopedo kabinete (atsakingi – specialusis pedagogas ir logopedas), gimnazijos bibliotekoje (atsakingas bibliotekininkas), budinčio gimnazijos vadovo kabinete (atsakingas budintis gimnazijos vadovas). Už atliktą darbą mokinys yra įvertinamas. Į nurodytą patalpą mokinį palydi iškviestas atsakingas asmuo (gimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar socialinis pedagogas).

14. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama gimnazijos direktoriaus ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui sprendimu atsižvelgus į švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. GIMNAZIJOS DIREKTORIAUS AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

15. Gimnazijos darbuotojas gali išsikviesti gimnazijos direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui ar socialinį pedagogą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

16. Gimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar socialinis pedagogas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio ar mokinių ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui ar mokiniams.

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

17. Jeigu gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, gimnazijos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja gimnazijos direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui ar socialinį pedagogą.

18. Gimnazijos darbuotojas ir (ar) gimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar socialinis pedagogas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

19. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – gimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar socialinis pedagogas. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

20. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

21. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviesti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas gimnazijos direktoriaus paskirto gimnazijos darbuotojo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

22. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

22.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su) žalojimo;

22.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

22.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

22.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys ar mokiniai nereaguoja į žodinius gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

22.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

22.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje gimnazijos patalpoje, prižiūrimas direktoriaus pavaduotojo ugdymui, socialinio pedagogo,

specialiojo pedagogo, mokinio padėjėjo arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Gimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas gimnazijos darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

23. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos iki mokinio sulaikymo fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

24. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

24.1. mokinį ar mokinius laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

24.2. mokinį vedant už rankos;

24.3. guodžiant mokinį;

24.4. pasveikinant mokinį;

24.5. padedant neįgaliam mokiniui;

24.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

24.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

24.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

24.9. teikiant pirmąją pagalbą.

25. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

25.1. naudojami kaip bausmė;

25.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

25.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

25.4. naudojami kaip pykčio, emocijų nesuvaldymo išraiška;

25.5. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

26. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

27. Mokyklos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir gimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

29. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

30. Paskelbus aprašą gimnazijos interneto svetainėje, laikoma, kad su aprašu susipažino visi gimnazijos darbuotojai, mokiniai, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) ir privalo laikytis jo nuostatų. Priimtą naują darbuotoją su aprašu supažindinti pirmąją jo darbo dieną.

_____

1 priedas

VILNIAUS R. NEMĖŽIO ŠV. RAPOLO KALINAUSKO GIMNAZIJOS INFORMACINIS PRANEŠIMAS „DĖL POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS“

Poveikio priemonių taikymo data: _____

Priemonė taikyta _____

(mokinio vardas, pavardė, klasė)

Priemonė taikyta, nes (aprašyti situaciją) _____

_____

_____

_____

_____

_____

Pritaikyta ši priemonė: pakeista mokinio ugdymosi vieta, iškviestas gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas atstovas, organizuotas mokinio daiktų patikrinimas, panaudoti pagrįsti fiziniai veiksmai (taikytą priemonę pabraukti).

Poveikio priemonę pritaikė: _____

(darbuotojo pareigos)

Gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas atstovas

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai):

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)